

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 13Csp/69/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7920202974
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Franková
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2021:7920202974.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov, sudkyňa JUDr. Eva Franková, v právnej veci žalobcu: A. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., IČO: 47234466, so sídlom Kuzmányho 29, Košice, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., IČO: 35807598, so sídlom Pribinova 25, Bratislava - Staré Mesto, zast. JUDr. Katarína Hegedúšová, IČO: 42185190, advokátka so sídlom Majerníková 3479/3A, Bratislava, o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 905,44 Eur s prísl. t a k t o

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 452,70 Eur s 5 % úrokom z omeškania ročne z dlžnej sumy od 24.07.2020 do zaplatenia , do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietá.

III. Stranám sporu súd nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Podanou žalobou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 905,44 Eur s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 905,44 Eur od 24.07.2020 do zaplatenia titulom primeraného finančného zadost'učinenia. Nárok odvodil od Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 21.10.2005 , Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 5.12.2012 a Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 9.10.2014. Tvrdil, že poskytnuté úvery sú bezúročné a bez poplatkov preto podal žaloby na súd. Súd jeho žalobám vyhovel v konaniach vedených na Okresnom súde R. pod sp.zn. 10C/118/2016, sp.zn. 12C/113/2016 a sp.zn. 6Csp/8/2017 s tým, že žalovaný bol zaviazaný na zaplatenie sumy v celkovej výške 4.527,21 Eur s prísl. titulom bezdôvodného obohatenia. Žalobca tým preukázal, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu jeho práv na ochranu spotrebiteľa, ktorého integrálnou súčasťou je ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami, právo na pravdivé a úplné informácie o zmluvnom vzťahu, právo na konanie s odbornou starostlivosťou zo strany veriteľa garantovaných ustanoveniami § 52 a nasl. z. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a z. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Žalobca sa preto tvrdil, že na základe týchto skutočností mu ako spotrebiteľovi vznikol nárok na primerané finančné zadost'učinenie v zmysle § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ktorého sa v tomto konaní domáhal. Poukázal na právny názor vyjadrený v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019 z ktorého vyplýva, že tento inštitút má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom má byť odradenie dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľovi ako aj vyvolanie aktivity na strane spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípade, že ich dodávatelia hrubým spôsobom porušujú. Spotrebiteľ ako slabšia strana v spotrebiteľských vzťahoch má požívať vyššiu ochranu, pričom jediným predpokladom

na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia bude úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde, tzn. že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo určí v rozsudku neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Zákon ďalej neurčuje žiadne ďalšie kritériá na pokiaľ ide o rozsah primeraného finančného zadosťučinenia a bude na úvahe súdu v akom rozsahu toto priznaná. V danom prípade malo dôjsť k naplneniu podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. právoplatným rozsudkom Okresného súdu R. sp.zn. 10C/118/2016 - 33 zo dňa 15.03.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v E. sp.zn. 2Co/35/2018 zo dňa 28.06.2018, právoplatným rozsudkom OS R. sp.zn. 12C/113/2016 - 279 zo dňa 29.06.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v E. sp.zn. 5Co/454/2018 zo dňa 28.05.2019, a napokon rozsudkom OS R. sp.zn. 6Csp/8/2017 - 83 zo dňa 08.10.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v E. sp.zn. 5Co/98/2019 zo dňa 12.09.2019, ktorými bol žalobcovi priznaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v celkovej sume 4.527,21 Eur s príslušenstvom. Žalobca tak v skoršom konaní úspešne uplatnil porušenie svojich práv žalovaným a mal za to, že sú splnené podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v požadovanom rozsahu. Úlohou súdu malo byť posúdenie primeranosti finančného zadosťučinenia. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na sumu 905,44 Eur, ktorá predstavuje 20 % z celkovej priznanej sumy bezdôvodného obohatenia (vo všetkých 3 konaniach vyššie uvedených), čo považuje vzhľadom na okolnosti prípadu za primeranú. Nakoľko žalovaný tento nárok dobrovoľne neuspokojil ani po výzve žalobcu, žalobca požaduje priznať aj úroky z omeškania zo sumy 905,44 Eur od 24.07.2020 do zaplatenia.

2. Okresný súd Trebišov vydal dňa 10.08.2020 platobný rozkaz sp.zn. 13Csp/69/2020 - 93, ktorým vyhovel žalobe v celom rozsahu. Proti platobnému rozkazu podal žalovaný včas odpor, neuznal žalobcov nárok čo do dôvodu ani výšky tvrdiac, že na strane žalobcu nevznikla žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia. Podľa žalovaného ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia, avšak toto ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o tom či sa prizná primerané finančné zadosťučinenie a v akej výške je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušení. Žalovaný má za to, že skoršie rozhodnutia súdu týkajúce sa úverových zmlúv medzi stranami majú dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Žalovaný mal za to, že jeho opätovné sankcionovanie by bolo vzhľadom na prechádzajúce konania neprimerane prísne, pričom žalobcovi žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla, a preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa, a to bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Priznanie žalobcom požadovaných finančných prostriedkov by prichádzalo do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak. Žalobca bol v skorších konaniach úspešný, a preto bol žalovaný toho názoru, že už raz došlo k náprave jeho porušeného práva.

Argumentoval aj tým, že právo na poskytnutie primeraného finančného zadosťučinenia podlieha premlčaniu v objektívnej aj subjektívnej premlčacej lehote, pretože aj keď ide o nemajetkové právo, svojou povahou je blízke právam majetkovým. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemajetkovú ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv, analogicky k zásahu do práva na ochranu spotrebiteľa (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 2565/2009 zo dňa 17. februára 2011). V zmysle § 106 Občianskeho zákonníka subjektívna lehota začína plynúť okamihom, kedy sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. V danom prípade musel mať žalobca vedomosti o týchto skutočnostiach už v čase podania žaloby. Žalovaný rozporoval aj výšku náhrady finančného zadosťučinenia lebo žalobkyňa ju relevantne neodôvodnila. Tvrdil, že ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. je zákonným ustanovením s relatívne vágnou hypotézou. Za predpoklady priznania finančného zadosťučinenia považuje: porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi, úspešné uplatnenie porušeného práva alebo povinnosti, primeranosť zadosťučinenia, zodpovedná osoba. Všetky

vyššie uvedené predpoklady priznania finančného zadosťučinenia musia byť naplnené kumulatívne, t. j. nepostačuje naplnenie len niektorých z nich, ale musia byť naplnené všetky súčasne. Vágnosť pojmu „primeranosť“ umožňuje subjektívny výklad a v praxi spôsobuje aplikačné problémy. V zákone nie je bližšie konkretizované podľa akých kritérií sa má posudzovať, či je priznanie finančného zadosťučinenia primerané.

Účelom predmetného ustanovenia má byť zamedzenie zneužívania silnejšieho postavenia dodávateľa v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia však nemá a nesmie slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti plynúce mu z existujúceho záväzkovo - právneho vzťahu. Dodávateľ spotrebiteľa nijakým spôsobom nenútil vstúpiť do záväzkovo - právneho vzťahu a vo väčšine prípadov mu umožní sa so zmluvnými dojednaniami oboznámiť. Žalovaný zdôrazňuje, že skutočnosť, že spotrebiteľ neprejavuje absolútne žiaden záujem oboznámiť sa so zmluvnými ustanoveniami a pochopiť ich obsah nemôže byť automaticky na ujmu dodávateľa.

Primerané finančné zadosťučinenie nesleduje reparačnú funkciu, tak ako je to v prípade náhrady škody. Primerané finančné zadosťučinenie má nesporne sankčnú funkciu, ale aj funkciu preventívnu. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každému subjektu, t. j. aj subjektu spravujúcemu sa ľahostajne, v žiadnom prípade nemožno chápať ako pozitívne preventívne pôsobenie. Práve naopak, takýto postup v aplikačnej praxi súdov by mal za následok ľahostajnosť každého spotrebiteľa, ktorý dôverujúc bezhraničnej ochrane súdov, bude vstupovať do akéhokoľvek právneho vzťahu bez toho, aby sa spoliehal aj na vlastný úsudok. V danom prípade bolo žalobcovi priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, a teda nie je čo kompenzovať. Pokiaľ by súd priznal žalobcovi aj finančné zadosťučinenie, nebude možné ho považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé, pretože ide len o niekoľkonásobné uplatnenie a priznanie sumy bezdôvodného obohatenia. Podľa žalovaného určenie konkrétnej výšky primeraného finančného zadosťučinenia je síce vo výlučnej kompetencii všeobecných súdov, ktoré sú povinné individuálne posúdiť každý jednotlivý prípad s ohľadom na kritériá stanovené v zákone, avšak tieto sú povinné priznať výšku finančného zadosťučinenia aj riadne odôvodniť s poukazom na nemateriálnu ujmu, ktorá spotrebiteľovi vznikla. V tejto súvislosti poukázal na niekoľko rozhodnutí, a to na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. I. Odon 45/97 zo dňa 25. 3. 1998, rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29 Odo 652/2001 zo dňa 18.09.2002, rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32 Cdo 139/2008 zo dňa 29.04.2008. Žalovaný tvrdil, že žalobca nijakým spôsobom nešpecifikoval v čom spočíva jeho nemajetková ujma a takto nie je zrejmé aká ujma bola spotrebiteľovi spôsobená. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhol súdu žalobu zamietnuť.

3. Z vyjadrenia žalobcu k odporu žalovaného doručeného súdu dňa 06.10.2020 súd zistil, že žiaden právny predpis nikde nedefinuje ako podmienku vzniku nároku spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie skutočnosť deklarovanú žalovaným, a to, že „porušenie práva nie je už možné napraviť inak“. Žalobca tvrdil, že uvedené si žalovaný buď iba domyslel alebo prebral z právneho ustanovenia, ktoré na žalovaný nie je možné aplikovať a ktoré upravuje odlišný nárok z iného záväzkového vzťahu, napríklad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, kde z rozhodovacej praxe súdov vyplýva prednosť napríklad vydania bezdôvodného obohatenia zo strany veriteľa pred náhradou škody zo strany štátu (porovnaj zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci). Uviedol, že tvrdenie o tom, že právo na primerané finančné zadosťučinenie spotrebiteľovi patrí ak právo na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo napríklad premlčané, je v priamo rozpore s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, nakoľko v zmysle tam stanovených podmienok sa na vznik takého práva explicitne vyžaduje jedine úspešné uplatnenie práva alebo povinnosti na súde, ktoré predchádza vzniku práva na primerané finančné zadosťučinenie, pričom pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napríklad nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, zruší rozhodcovský rozsudok, určí neprijateľnú zmluvnú podmienku a pod.

Žalobca zdôraznil, že účelom ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. je odradiť podnikateľov od porušovania práv spotrebiteľa (preventívna funkcia) ako aj potrestať za už dokonané porušenie spotrebiteľských práv (sankčná funkcia). Súdov konajúce v skorších konaniach vedených na Okresnom súde R. sp. zn.: 10C/118/2016, sp. zn.: 12C/113/2016, a sp. zn. 6Csp/8/2017 deklarovali porušenie žalobcovho práva žalovaným a v merite veci rozhodli o jeho ochrane spôsobom vyplývajúcim z právnych noriem, najmä z príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. (resp. 258/2001 Z. z.) o spotrebiteľských úveroch a zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka. Predmetné

rozhodnutia teda nepredstavovali sankciu ako to žalovaný nesprávne uvádza. Boli nájdením práva - uvedením (spotrebiteľského) vzťahu do právneho súladu. Odôvodnenia uvedených súdnych rozhodnutí tak v plnom rozsahu podporujú argumentáciu žalobcu a prispievajú k správnosti jeho záverov, nakoľko deklarujú, že veriteľ nerešpektoval právnu úpravu o ochrane spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, nepostupoval s odbornou starostlivosťou a pod. Žalobca súčasne poukázal na rozdielne znenia ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa platného a účinného do 10.06.2013 oproti zneniu po danom dátume, nakoľko podľa znenia účinného do 10.06.2013 na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sa vyžadoval vznik a preukázanie ujmy, pričom podľa znenia účinného po 10.06.2013 ujmu už nie je potrebné preukazovať a na vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie postačuje samotné úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde. Tiež je nutné konštatovať, že ujma spotrebiteľovi vznikla minimálne v psychickej rovine, a to neprimeranou záťažou spôsobenou vymáhaním údajných nárokov žalovaného, na ktoré z hľadiska hmotného práva nemal nárok, v dôsledku čoho spotrebiteľ bol nútený hájiť svoje porušené práva a domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou. Celý tento zdĺhavý a náročný postup bol pre žalobcu ako spotrebiteľa nesmiernou psychickou záťažou, ktorá napriek tomu, že ujma nie je v súčasnej právnej úprave jedným z definičných znakov práva na primerané finančné zadosťučinenie, umocňuje vznik a existenciu tohto práva žalobcu. Zároveň poukázal aj na to, že primeranosť finančného zadosťučinenia a posúdenie jej výšky je daná práve do kompetencie súdu, kde v obdobných prípadoch súdy priznávali neraz podstatne vyššiu sumu finančného zadosťučinenia než akú si v tomto konaní uplatňuje žalobca. Obranu žalovaného o prípadnej ľahostajnosti žalobcu ako spotrebiteľa v spotrebiteľských vzťahoch považuje žalobca za irelevantnú, nakoľko v pôvodnom konaní už bolo deklarované porušenie práva žalobcu ako spotrebiteľa, ku ktorému došlo predovšetkým tým, že žalobca aktívne konal, nakoľko sa žalovaný snažil vymôcť od spotrebiteľa plnenie, ktoré mu podľa spotrebiteľského práva nepatrilo, čo viedlo k vzniku súdneho konania v ktorom bolo porušenie spotrebiteľovho práva deklarované. Žalovaný mohol vzniku súdneho sporu zabrániť, napr. snahou o uzatvorenie zmluvy, mimosúdne a podobne, čím by k vzniku podmienky „úspešného uplatnenia práva“ na súde nedošlo, pričom v konaní postupoval aj konaním na odvolacom súde, a to napriek názoru vyslovenému okresným súdom, pričom konanie tým ďalej zbytočne predĺžil a odvolací súd následne potvrdil rozhodnutie okresného súdu. K výške uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia žalobca uviedol, že táto predstavuje iba nepatrné finančné zadosťučinenie v porovnaní so sumou, ktorú sa žalovaný snažil od spotrebiteľa nezákonne vymôcť a tým výrazne ohrozil jeho majetkovú stabilitu. Poukazujúc na právny názor vyjadrený v skorších rozhodnutiach, a to v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, rozsudku Krajského súdu v S. sp.zn. 3Co/56/2019 zo dňa 11.06.2019, a rozsudku Krajského súdu v C. C. sp.zn. 12Co/127/2013 zo dňa 26.03.2015, zdôraznil, že obsahom zásady právneho štátu je aj zásada, v zmysle ktorej môže strana v konaní očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou.

4. Súd nariadil na deň 16.07.2021 pojednávanie, na ktoré predvolal strany sporu. Žalovaný ani jeho právny zástupca sa pojednávania nezúčastnili, svoju neúčasť ospravedlnili a súhlasili s tým, aby súd konala rozhodol v ich neprítomnosti. Účasť strany sporu na pojednávaní je jeho právom, ktoré však v danom prípade využité nebolo, a preto súd v súlade s § 180 CSP vykonal pojednávanie v ich neprítomnosti.

5. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými žalobcom, a to: Predžalobnou výzvou na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zo dňa 20.07.2020, pripojenými spismi Okresného súdu R. sp.zn. 10C/118/2016, sp.zn. 12C/113/2016, sp.zn. 6Csp/8/2017 a zistil nasledovný skutkový stav veci:

6. Z pripojeného spisu Okresného súdu R. sp.zn. 10C/118/2016 súd konštatuje, že sa viedlo konanie vo veci žalobcu A. proti žalovanému: Pohotovosť, s.r.o. Bratislava o zaplatenie sumy 672 Eur s prísl., v ktorom súd rozhodol rozsudkom sp.zn. 10C/118/2016-33 zo dňa 15.3.2017 tak, že žalobe vyhovel v celom rozsahu a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd dospel k záveru, že odplata dohodnutá v zmluve o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 05.12.2012 je zjavne neprimeraná a pre jej rozpor so zákonom (§ 39 OZ a § 53 OZ) je neplatné dojednanie v predmetnej časti. Tiež pre absenciu údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov, úrokovej sadzbe, termínu konečnej splatnosti úveru by mal žalovaný ako veriteľ nárok len vrátenie istiny úveru vo výške 600,- Eur. Nakoľko však žalobca uhradil žalovanému sumu 1.272,- Eur, teda o sumu 672,- Eur viac, na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré musí vydať. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 24.07.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v E. sp.zn. 2Co/35/2018 - 71 zo dňa 28.06.2018, ktorým bol

potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

7. Z pripojeného spisu Okresného súdu R. sp zn. 12C/113/2016súd konštatuje, že sa na tunajšom súde viedlo konanie vo veci žalobcu: A. R. proti žalovanému: Pohotovosť, s.r.o. Bratislava o zaplatenie 3.701,21 Eur s prísl., v ktorom súd rozhodol rozsudkom sp.zn., 12C/113/2016-279 zo dňa 29.06.2018 tak, že vyhovel žalobe v celom rozsahu a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 03.08.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v E. sp.zn. 5Co/454/2018 zo dňa 28.05.2019. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že časť zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 21.10.2005, z ktorej vyplýva povinnosť žalobcu uhradiť pre žalovaného na splatenie úveru sumu prevyšujúcu 995,82 Eur je neplatná z dôvodu rozporu s dobrými mravmi podľa § 53 ods. 1 OZ a §39 OZ. Zároveň podľa § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z.z. účinného ku dňu uzavretia zmluvy je poskytnutý úver kvalifikovaný ako úver bez úrokov a bez poplatkov, pretože zmluva neobsahovala údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN). Súd považoval sumu 3.701,21 Eur , ktorá vznikla ako rozdiel medzi sumou uhradenou žalobcom vo výške 4.613,71 Eur a sumou, ktorú mu poskytol žalovaný ako úver vo výške 995,82 Eur ako bezdôvodné obohatenie, ktoré musí žalovaný vydať.

8. Z pripojeného spisu Okresného súdu R. sp. zn. 6Csp/8/2017 súd konštatuje, že sa viedlo konanie vo veci žalobcu: A. R. proti žalovanému: Pohotovosť, s.r.o. Bratislava o zaplatenie 154 Eur s prísl., v ktorom konaní súd rozhodol rozsudkom sp.zn. 6Csp/8/2017 - 83 zo dňa 08.10.2018 tak, že vyhovel žalobe v celom rozsahu a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 21.10.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v E. sp.zn. 5Co/98/2019 zo dňa 12.09.2019. Súd zisťil, že úroková miera dohodnutá medzi stranami v zmluve č. XXXXXXXXXX zo dňa 09.10.2014 prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, preto bude takéto dojednanie neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 OZ. Súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú, a teda nebolo možné zmluvu v tejto časti moderovať, preto poskytnutý úver bol vyhlásený za bezúročný a bez poplatkov. Nakoľko žalobcovi bol poskytnutý úver vo výške 500,- Eur a uhradil žalovanému sumu 654,- Eur, vzhľadom na vyhlásenie úveru za bezúročný a bez poplatkov vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie v sume 154,- Eur, ktoré musí žalobcovi vydať.

9. Z Predžalobnej výzvy na zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia zo dňa 20.07.2020 súd konštatuje, že žalobca žiadal o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 905,44 Eur žalobcu v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, a to nadväzujúc na výsledok skorších konaní vedených na Okresnom súde R., a to v lehote do 23.07.2020, no bezúspešne.

10. Po prevedení dokazovania súd právne uzatvára:

11. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

13. Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 54 ods. 2 OZ, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

16. Podľa § 488 OZ, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (požadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

17. Podľa § 489 OZ, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

18. Podľa § 517 ods. 1 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

19. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

20. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

21. Podľa § 3 ods. 5 in fine zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

22. Vykonaným dokazovaním súd spoľahlivo zistil, že medzi žalobcom a žalovaným existoval záväzkový právny vzťah, ktorého základom boli tri zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to zmluva č. XXXXXXXX zo dňa 21.10.2005, zmluva č. XXXXXXXXXX zo dňa 05.12.2012 a zmluva č. XXXXXXXXXX zo dňa 09.10.2014. Táto skutočnosť nebola v konaní sporná. Z právoplatných rozsudkov vydaných Okresným súdom R. vo vyššie uvedených konaniach, a to rozsudku Okresného súdu R. sp.zn. 10C/118/2016 - 33 zo dňa 15.03.2017, rozsudku Krajského súdu v E. sp.zn. 2Co/35/2018 zo dňa 28.06.2018, rozsudku Okresného súdu R. sp.zn. 12C/113/2016 - 279 zo dňa 29.06.2018, uznesenia Krajského súdu v E. sp.zn. 5Co/454/2018 zo dňa 28.05.2019, rozsudku Okresného súdu R. sp.zn. 6Csp/8/2017 - 83 zo dňa 08.10.2018, a rozsudku Krajského súdu v E. sp.zn. 5Co/98/2019 zo dňa 12.09.2019 súd zistil, že preskúmaním vyššie špecifikovaných úverových zmlúv súdy zhodne vo všetkých konaniach dospeli k záveru, že záväzkové vzťahy medzi zmluvnými stranami sú spotrebiteľského charakteru, a preto sa majú posudzovať podľa právnych predpisov upravujúcich spotrebiteľské vzťahy, resp. zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súdy tiež zistili, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu niekoľkých ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z., resp. zákona č. 258/2001 Z.z., čo malo za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutých úverov, najmä čo sa týka dojednaní o odplate za poskytnuté úvery, ktoré značne prevyšovali obvyklú výšku odplaty. Súdy v nich zhodne konštatovali, že nakoľko zmluvy neobsahovali niektoré zákonom požadované údaje tvoriace obligatórnu súčasť zmlúv o úvere, bude to mať za následok, že poskytnuté úvery budú považované za bezúročné a bez poplatkov v súlade s § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., resp. § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z.. Nakoľko žalobca plnil na základe týchto zmlúv žalovanému bez právneho dôvodu, na strane žalovaného došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia tvoreného navyš uhradenými splátkami úveru, a to až v celkovej sume 4.527,21 Eur, ktoré mu mal žalovaný vydať. Podľa zistení súdu ku dňu rozhodovania v tejto veci žalovaný súdom uloženú povinnosť nesplnil.

25. V tomto konaní si žalobca uplatnil nárok na primerané finančné zadostučinenie vo vzťahu ku ktorému má súd za to, že v konaniach vedených na Okresnom súde R. sp.zn. 10C/118/2016, sp.zn. 12C/113/2016 a sp.zn. 6Csp/8/2017 bolo jednoznačne preukázané porušenie povinnosti na strane dodávateľa, t.j. žalovaného podľa § 3 ods. 5 in fine zákona č. 250/2007 Z.z.. Žalobca správne poukázal na skutočnosť, že práve dôsledkom porušenia povinností na strane dodávateľa došlo k vzniku situácie, keď sa úvery posúdili ako bezúročné a bez poplatkov. Je nepochybné, že v týchto konaniach bol žalobca úspešný, nakoľko úspešne uplatnil porušenie povinností ustanovených osobitným zákonom (napr. vyššie uvedený zákon č. 129/2010 Z.z., resp. skôr platný a účinný zákon č. 258/2001 Z.z.) žalovaným, a tak súd považoval podmienky na priznanie primeraného finančného zadostučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. za naplnené. Argumenty žalovaného o tom, že už samotné rozhodnutia, ktorými mu súd uložil povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie sú dostatočným

dovršením porušeného práva neobstoja, nakoľko zákonodarca jednoznačne špecifikoval v ustanovení § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. možnosť spotrebiteľa domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia ako osobitného prostriedku odlišného od iných prostriedkov dostupných pre spotrebiteľa ako potenciálneho žalobcu v konaniach smerujúcich k dosiahnutiu nápravy v prípadoch porušenia práva alebo povinnosti dodávateľmi. Samotné okolnosti týkajúce sa uzavretia pôvodných záväzkových vzťahov medzi stranami tiež nemôžu zohrať úlohu v konaní, v ktorom súd rozhoduje o priznaní alebo nepriznaní primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko tieto boli predmetom preskúmania v skorších konaniach, predmetom ktorých bolo vydane bezdôvodného obohatenia vzniknutého na strane žalovaného. Žalovaný v konaní nevedel spochybniť nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie, pričom súd zistil, že na jeho strane došlo k naplneniu všetkých zákonných predpokladov v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

26. V ďalšom sa súd zaoberal posúdením výšky finančného zadosťučinenia a zistil, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno v časti preukázania takej ujmy (najmä psychickej), ktorá by odôvodňovala nárok na požadované primerané finančné zadosťučinenie v sume 905,44 Eur. Výška finančného zadosťučinenia jednoznačne závisí od úvahy súdu lebo ust. § 3 ods. 5 tretia veta z.č. 250/2007 Z.z. neuvádza žiadne kritéria, ktoré by mal súd zobrať do úvahy, a preto pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne, a tiež nie je vylúčené, že sa môže rovnať aj majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila. Výška tiež vyjde z premisy, že poskytnutie právnej ochrany v dôsledku porušenia práv strán v spore má byť vyvážené a že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu sa spotrebiteľa, najmä ak ide o spotrebiteľa nepoctivého. Súd dospel k záveru, že žalobca v konaní bližšie nešpecifikoval ujmu, ktorá mu mala byť spôsobená nezákonným konaním žalovaného okrem tej skutočnosti, že sa v osobitných konaniach musel obrátiť na súd proti ekonomicky a právne silnejšiemu subjektu a že v týchto konaniach spor vyhral. Jeho ujma ani nepriamo nevyplýva z podaní adresovaných súdu, pričom na pojednávaní na súde sa osobne nezúčastnil a celú argumentáciu ponechal na svojho právneho zástupcu, sám bol v konaní pasívny. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v S. sp. zn. 13CoCsp/35/2020 zo dňa 20.4.2021, v ktorom súd dospel k zhodným záverom a požadované finančné zadosťučinenie spotrebiteľovi znížil na symbolických 50 Eur. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti považoval priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 905,44 Eur za neprimerané, a to aj vzhľadom na dĺžku trvania závadného stavu od 21.10.2005, t.j. uzavretie prvej zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalovaným, do 21.10.2019, t.j. právoplatnosti rozhodnutia vo veci 6Csp/8/2017. Žalobca bol nútený domáhať sa ochrany svojich práv na súde, a to opakovane, pričom aj vzhľadom na existenciu objektívnej spôsobilosti vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom živote žalobcu, napr. znížením životnej úrovne žalobcu po čas trvania závadného stavu, súd považuje finančné zadosťučinenie vo výške 452,70 Eur (10 % celkovej sumy, o ktorú sa žalovaný na jeho úkor obohatil, t.j. zo sumy 45270 Eur), za primerané. Súd zohľadnil všetky okolnosti a osobitosti prípadu a dospel k záveru, že takéto finančné zadosťučinenie bude vo vzťahu k žalovanému pôsobiť dostatočne odradzujúco a na strane žalobcu nebude plniť funkciu finančného obohatenia, a preto žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

27. Žalovaný vzniesol námietku premlčania nároku preto sa ňou musel súd zaoberať. Súd zistil, že rozhodnutia, na základe ktorých bol žalobcovi priznaný nárok voči žalovanému z titulu bezdôvodného obohatenia nadobudli právoplatnosť takto: rozsudok sp. zn. 10C/118/2016 dňa 24.7.2018, rozsudok sp. zn. 12C/113/2016 dňa 3.8.2018 a rozsudok sp. zn. 6Csp/8/2017 dňa 21.10.2019.

28. Podľa § 100 ods. 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

29. Podľa § 101 POZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

30. Vychádzajúc z vyššie uvedeného žalobca mohol právo vykonať po prvý raz po nadobudnutí právoplatnosti vyššie uvedených rozhodnutí, v ktorých konaniach bol ako spotrebiteľ úspešný, teda 3 ročná premlčacia lehota začala plynúť vo vzťahu k nároku z konania sp.zn. 10C/118/2016 dňa 25.7.2018 a uplynula by 24.7.2021, vo vzťahu k nároku z konania sp.zn. 12C/113/2016 dňa 4.8.2018 a uplynula by 3.8.2021 a vo vzťahu k nároku z konania sp.zn 6 CSP/8/2017 dňa 22.10.2019 a uplynula by 22.10.2022. Žaloba bola podaná na súd dňa 30.7.2020, teda včas, preto nárok žalobcu nie je premlčaný.

31. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 2 CSP lebo úspech strán sporu bol pomerný, a tak stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Trebišov v 3 vyhotoveniach.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363 ods. 1 CSP).

2. Odvolanie možno odôvodniť len tým, že (§ 365 ods. 1 CSP)

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 356 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.